TaiKonin yleisen oppimäärän opetussuunnitelma - käsityö, mediataide, teatteritaide, sirkus

Nimi	TaiKonin yleisen oppimäärän opetussuunnitelma - käsityö, mediataide, teatteritaide, sirkus
Tiivistelmä	TaiKonin yleisen oppimäärän opetussuunnitelma - käsityö, mediataide, teatteritaide, sirkus
Kunta	Vaasa
Koulu	Vaasan kansalaisopisto Alma - Vasa medborgarinstitut Alma
Hyväksymispäivämäärä	27.5.2025
Julkaistu	7.8.2025

SISÄLTÖ

1. Opetussuunnitelma. 1
   1.1. Opetussuunnitelmajärjestelmä ja opetussuunnitelman perusteet. 1
   1.2. Opetussuunnitelman laatiminen. 1
   1.3. Opetussuunnitelman sisältö. 1
2. Taiteen perusopetuksen yleiset tavoitteet. 3
   2.1. Taiteen perusopetuksen tehtävä. 3
   2.2. Arvoperusta. 3
   2.3. Oppimiskäsitys. 4
   2.4. Yleisen oppimäärän yhteiset tavoitteet. 5
3. Opetuksen toteuttaminen. 6
   3.1. Oppimisympäristöt. 6
   3.2. Toimintakulttuuri. 6
   3.3. Yhteistyö huoltajien ja muiden tahojen kanssa. 7
   3.4. Toiminnan jatkuva kehittäminen. 8
4. Opintojen laajuus ja rakenne. 9
   4.1. Opintojen laajuus. 9
   4.2. Opintojen rakenne. 9
5. Oppimäärän yksilöllistäminen. 11
   5.1. Oppimäärän yksilöllistäminen. 11
   5.2. Oppilaaksi ottamisen periaatteet. 11
6. Oppimisen arviointi. 12
   6.1. Arvioinnin tehtävä. 12
   6.2. Arviointi opintojen aikana. 12
   6.3. Osaamisen tunnustaminen ja opintojen hyväksilukeminen. 13
   6.4. Todistukset ja niihin merkittävät tiedot. 13
7. Käsityö. 15
8. Mediataiteet. 17
9. Sirkustaide. 19
10. Teatteritaide. 21

1. Opetussuunnitelma

1.1. Opetussuunnitelmajärjestelmä ja opetussuunnitelman perusteet

Taiteen perusopetuksen ohjausjärjestelmän osia ovat

- *laki (633/1998) ja asetus (813/1998) taiteen perusopetuksesta*
- *Opetushallituksen määräys taiteen perusopetuksen opetussuunnitelman perusteista*
- *koulutuksen järjestäjän hyväksymä opetussuunnitelma.*

Taiteen perusopetuksesta annetun lain (633/1998) 5 §:n mukaan Opetushallitus päättää taiteenaloittain taiteen perusopetuksen tavoitteista ja keskeisistä sisällöistä (opetussuunnitelman perusteet). Opetushallitus päättää myös oppilaan arvioinnista ja todistukseen merkittävistä tiedoista (laki taiteen perusopetuksesta, 8 §).

Taiteen perusopetus on kokonaisuus, jossa eri toimintojen tavoitteet ja sisällöt liittyvät yhteen ja muodostavat opetuksen ja toimintakulttuurin perustan. Tämän vuoksi taiteen perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet sisältävät tavoitteita, keskeisiä sisältöjä ja oppilaan arviointia koskevien määräysten lisäksi niiden ymmärtämistä avaavaa tekstiä.

1.2. Opetussuunnitelman laatiminen

Koulutuksen järjestäjä laatii ja hyväksyy kullekin taiteenalalle opetussuunnitelman Opetushallituksen päättämien taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opetussuunnitelman perusteiden mukaan tarkentaen ja täsmentäen niitä. Jos koulutuksen järjestäjä, kuten esimerkiksi kunta, hankkii taiteen perusopetuksen julkiselta tai yksityiseltä yhteisöltä taikka säätiöltä, koulutuksen järjestäjä hyväksyy opetussuunnitelman ja vastaa siitä, että sen hankkimat palvelut järjestetään taiteen perusopetuksesta annetun lain mukaisesti.

Opetussuunnitelmaa laadittaessa otetaan huomioon oppilaiden yksilölliset tarpeet ja valmiudet, taiteenalan traditio ja paikallinen kulttuuriperintö, taiteenalan kansalliset ja kansainväliset muutokset, jatko-opintojen vaatimukset sekä oppilaitoksen ja sen toimintaympäristön omaleimaisuus.

Opetussuunnitelma laaditaan yhteistyössä oppilaitoksen opettajien ja mahdollisuuksien mukaan myös oppilaiden, huoltajien ja muiden tahojen kanssa. Yhteistyö eri tahojen kanssa tukee opetussuunnitelmaprosessin onnistumista.

1.3. Opetussuunnitelman sisältö

Opetussuunnitelman tulee sisältää seuraavat asiat sen mukaan, kuin näissä taiteen perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa määrätään:

- *oppilaitoksen toiminta-ajatus*
- *oppilaitoksen arvot, oppimiskäsitys, oppimisympäristö ja työtavat*
- *oppilaitoksen toimintakulttuuri*
- *opetuksen rakenne ja laajuus*
- *opetuksen yleiset tavoitteet*
- *yhteisten opintojen opintokokonaisuudet, niiden tavoitteet, sisällöt ja laskennalliset laajuudet*
- *teemaopintojen opintokokonaisuudet, niiden tavoitteet, sisällöt ja laskennalliset laajuudet*
- *oppimisen arviointi*
- *opetussuunnitelman perusteissa kuvatut yleisen oppimäärän arvioinnin kohteet*
- *oppimäärän yksilöllistäminen*
- *oppilaaksi ottamisen periaatteet*

- *yhteistyö huoltajien ja muiden tahojen kanssa*
- *toiminnan jatkuva kehittäminen.*

Koulutuksen järjestää suunnittelee opetuksen tarjonnan ja päättää opetuksen määrästä opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti. Opetuksen määrä mitoitetaan niin, että opetuksen tavoitteet voidaan saavuttaa.

Opetussuunnitelma laaditaan niin selkeästi, että myös oppilas ja hänen huoltajansa voivat saada opinnoista riittävästi tietoa.

Koulutuksen järjestäjä arvioi antamaansa koulutusta ja osallistuu toimintansa ulkopuoliseen arviointiin [Laki taiteen perusopetuksesta (633/1998) 7 § (muutettu lailla 1301/2013)]. Opetussuunnitelman toteutumista seurataan ja sitä edelleen kehitetään osana tätä tehtävää.

Naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain 5 a §:n mukaan (609/1986, muutettu lailla 1329/2014) koulutuksen järjestäjä vastaa siitä, että vuosittain laaditaan oppilaitoskohtaisesti tasa-arvosuunnitelma yhteistyössä henkilöstön ja oppilaiden kanssa. Vuosittaisen tarkastelun sijasta suunnitelma voidaan laatia enintään kolmeksi vuodeksi kerralla. Tasa-arvosuunnitelma voidaan sisällyttää osaksi opetussuunnitelmaa tai muuta oppilaitoksen suunnitelmaa.

Yhdenvertaisuuslain (1325/2014) 6 §:n 2 momentin mukaan koulutuksen järjestäjän on huolehdittava siitä, että oppilaitoksella on suunnitelma tarvittavista toimenpiteistä yhdenvertaisuuden edistämiseksi. Yhdenvertaisuussuunnitelma voi sisältyä opetussuunnitelmaan.

2. Taiteen perusopetuksen yleiset tavoitteet

2.1. Taiteen perusopetuksen tehtävä

Taiteen perusopetus on ensisijaisesti lapsille ja nuorille tarkoitettua tavoitteellista ja tasolta toiselle etenevää eri taiteenalojen opetusta. Taiteen perusopetuksen tehtävänä on tarjota oppilaille mahdollisuuksia opiskella taidetta pitkäjänteisesti, päämäärätietoisesti ja omien kiinnostuksen kohteiden suuntaisesti. Opetuksella edistetään taidesuhteen kehittymistä ja elinikäistä taiteen harrastamista. Opetus kehittää taiteenalalle ominaista osaamista ja antaa valmiuksia hakeutua asianomaisen taiteenalan ammatilliseen ja korkea-asteen koulutukseen.

Taiteen perusopetuksen tehtävänä on rakentaa kestävää tulevaisuutta taiteen keinoin. Opetus perustuu moniarvoiselle ja uudistuvalle kulttuuriperinnölle. Taiteenalan opetuksessa vahvistetaan oppilaan omaehtoisen ilmaisun, tulkinnan ja arvottamisen taitoja. Opinnot tukevat oppilaiden luovan ajattelun ja osallisuuden kehittymistä. Taiteen perusopetus vahvistaa oppilaiden identiteettien rakentumista ja kulttuurisen lukutaidon kehittymistä.

Taiteen perusopetus luo edellytyksiä taiteen ja taidekasvatuksen kehittämiselle Suomessa. Taiteen perusopetuksen tehtävää toteutetaan yhteistyössä muiden taidekasvatusta antavien oppilaitosten ja tahojen kanssa paikallisesti, valtakunnallisesti ja kansainvälisesti.

TaiKon on kansalaisopisto Alman alaisuudessa toimiva taideopetusta antava yksikkö, ylläpitäjänä Vaasan kaupunki. Yksikön tehtävänä on antaa taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetusta tanssissa ja kuvataiteessa sekä yleisen oppimäärän opetusta käsityössä, teatteritaiteessa, sirkustaiteessa ja mediataiteessa. Opetuskielinä ovat suomi ja ruotsi.

TaiKonin toiminnan keskeisenä tavoitteena on tukea oppilaan kasvua ja kehitystä taiteen keinoin sekä edistää myönteisen taidesuhteen kehittymisen monitaiteellisessa ympäristössä, luoden pohjan elinikäiseen harrastamiseen ja osallistavaan kulttuurin kokemiseen.

Taiteen perusopetus on ensisijaisesti lapsille ja nuorille tarkoitettua tavoitteellista ja tasolta toiselle etenevää eri taiteenalojen opetusta. Taiteen perusopetus tarjoaa oppilaille mahdollisuuksia opiskella taidetta pitkäjänteisesti, päämäärätietoisesti ja omien kiinnostuksen kohteet huomioiden. Taiteen perusopetus vahvistaa oppilaiden identiteettien rakentumista ja kulttuurisen lukutaidon kehittymistä. Opetus kehittää taiteenalalle ominaista osaamista ja antaa valmiuksia hakeutua alan ammatilliseen koulutukseen.

2.2. Arvoperusta

Taiteen perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet pohjautuvat arvoperustaan, jonka mukaan taiteen perusopetus rakentuu ihmisoikeuksien, tasa-arvon, yhdenvertaisuuden ja kulttuurien moninaisuuden kunnioitukselle. Ihminen rakentaa elämäänsä toimimalla vuorovaikutuksessa muiden ihmisten ja ympäristönsä kanssa. Taiteen perusopetus perustuu käsitykseen jokaisen ihmisen ainutlaatuisuudesta ja arvokkuudesta yksilönä ja yhteisöjen jäsenenä. Opetuksessa edistetään sukupuolten tasa-arvoa ja kunnioitetaan sukupuolen moninaisuutta. Opetus tukee ihmisenä kasvamista ajattelun taitoja ja luovuutta kehittämällä.

Opetuksen lähtökohtana ovat kullekin taiteenalalle ominaiset tiedon tuottamisen ja esittämisen tavat. Taiteeseen sisältyvät esteettisyyden, eettisyyden ja ekologisuuden kysymykset ohjaavat pohtimaan ja arvioimaan, mikä elämässä on merkityksellistä ja arvokasta. Taiteen perusopetuksessa luodaan pohjaa sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävälle tulevaisuudelle.

TaiKonin arvopohja perustuu käsitykseen oppilaan ainutlaatuisuudesta ja arvokkuudesta. Pyrimme tukemaan oppilaan identiteetin ja itsetunnon kasvua sekä yksilönä että yhteisön

jäsenenä. Lasta ja nuorta tuetaan kehittämään omaa ilmaisua, tulkintaa ja kriittistä ajattelua taideaineelle ominaisten tiedon tuottamisen ja esittämisen tavoin. TaiKonissa luodaan pohjaa sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävälle tulevaisuudelle.

Eri taideaineiden vahva erityisyys tulee säilyttää, mutta taiteiden välinen yhteistyö on tärkeä osa toimintaamme. Taidekasvatuksessa tunnistetaan kestävän kehityksen välttämättömyys ja toimitaan sen mukaisesti. Kehittyvää teknologiaa arvostetaan, ja opetuksessa ja oppimisessa kannustetaan sen hyödyntämiseen.

TaiKonin taidekasvatuksen perustana on oppimisen, onnistumisen ja tekemisen ilo, turvallisessa ja hyväksyvässä ympäristössä. Oman taidealansa ammattilaisista koostuva henkilöstö tukee omalla osaamisellaan oppilaan taitojen kehittymistä ja valmiuksia omien opintopolkujen löytämiseksi, myös tuleville taiteen ammattilaisille.

Kaksi- ja monikielisyys on luonnollinen osa opetusta ja kulttuurinen moninaisuus on rikkaus monitaiteellisessa oppilaitoksessamme. Kunnioitus itseämme, ympäröiviä ihmisiä sekä muiden teoksia kohtaan on TaiKonin keskeisiä toiminnan arvoja. Henkilöstön avoin ja kunnioittava suhtautuminen eri kulttuuri- ja kasvatusnäkemyksiin on rakentavan vuorovaikutuksen perusta oppilaisiin ja heidän huoltajiinsa. Noudatamme Vaasan kaupungin opistojen yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelmaa[1].

TaiKon on aktiivinen toimija kunnallisella, alueellisella ja valtakunnallisella tasolla. Olemme mukana luomassa sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävää tulevaisuutta läsnäolon, mielipiteiden sekä esitysten ja teosten kautta.

2.3. Oppimiskäsitys

Taiteen perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet perustuvat oppimiskäsitykseen, jonka mukaan oppilas on aktiivinen toimija. Hän oppii asettamaan tavoitteita ja toimimaan tavoitteiden suuntaisesti sekä itsenäisesti että yhdessä muiden kanssa. Myönteiset tunnekokemukset, oppimisen ilo ja uutta luova toiminta edistävät oppimista ja innostavat kehittämään omaa osaamista. Kokemukset ja vuorovaikutus ympäristön kanssa samoin kuin eri aistien käyttö ja kehollisuus ovat oppimisen kannalta olennaisia.

Taiteen perusopetuksessa oppiminen on yksilöllistä ja yhteisöllistä tietojen ja taitojen rakentamista, joka vahvistaa oppilaan kulttuurista osallisuutta ja edistää hänen hyvinvointiaan. Oppiminen on kaikilla taiteenaloilla kokonaisvaltainen ja vuorovaikutteinen prosessi, joka kehittää oppilaan tietoja ja taitoja monipuolisesti. Se on erottamaton osa yksilön ihmisenä kasvua ja yhteisön hyvän elämän rakentamista.

Oppilaita ohjataan ymmärtämään kokemuksiaan, tiedostamaan omat tapansa oppia ja käyttämään tätä tietoa oman oppimisensa kehittämiseen. Harjoittelu ja harjoittelemaan oppiminen ovat merkityksellisiä taitojen kehittymisen kannalta. Oppimisprosessin aikana saatava rohkaiseva ja kannustava ohjaus ja palaute vahvistavat oppilaan luottamusta omiin mahdollisuuksiinsa. Monipuolisen, myönteisen ja realistisen palautteen antaminen ja saaminen ovat keskeinen osa oppimista edistävää vuorovaikutusta.

TaiKonin opetus perustuu oppimiskäsitykseen, jonka mukaan oppilas on aktiivinen toimija. Hän oppii asettamaan tavoitteita ja toimimaan tavoitteiden saavuttamiseksi sekä itsenäisesti että yhdessä muiden kanssa. Ilmapiiri ja vuorovaikutus ryhmissä on keskusteleva ja asioista saa olla eri mieltä.

Oppimisprosessissa on olennaista oppilaiden tahto ja kehittyvä taito toimia ja oppia yhdessä. Yhdessä oppiminen edistää oppilaan luovan ja kriittisen ajattelun ja ongelmaratkaisun taitoja sekä kykyä ymmärtää erilaisia näkökulmia. Myönteiset tunnekokemukset, oppimisen ilo ja uutta luova toiminta edistävät oppimista ja innostavat kehittämään omaa osaamista. Pienetkin tavoitteiden toteutumiset pyritään huomioimaan.

Eri aistien käyttö ja kehollisuus ovat oppimisen kannalta olennaisia. Oppiminen on yksilöllistä ja yhteisöllistä tietojen ja taitojen rakentamista, joka vahvistaa oppilaan kulttuurista osallisuutta ja edistää hänen hyvinvointiaan. Oppiminen on kaikilla taiteenaloilla kokonaisvaltainen ja vuorovaikutteinen prosessi ja vaatii uskallusta avautua ja rohkaisua ottamaan vastaan uutta tietoa. Se on erottamaton osa yksilön ihmisenä kasvua ja yhteisön hyvän elämän rakentamista.

TaiKonilla oppilaita ohjataan ymmärtämään kokemuksiaan, tiedostamaan omat tapansa oppia ja käyttämään tätä tietoa oman oppimisensa kehittämiseen. Harjoittelu ja harjoittelemaan oppiminen ovat merkityksellisiä taitojen kehittymisen kannalta. Oppilasta ohjataan pienestä pitäen hahmottamaan isoja asioita pienten asioiden kautta. Opettajalla on tärkeä rooli rohkaista, kannustaa ja vahvistaa oppilaan luottamusta omiin mahdollisuuksiinsa. Monipuolisen, myönteisen ja realistisen palautteen antaminen ja saaminen ovat keskeinen osa oppimista edistävää vuorovaikutusta.

2.4. Yleisen oppimäärän yhteiset tavoitteet

Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän tavoitteena on elinikäisen taidesuhteen ja kulttuurisen osallisuuden edistäminen. Taiteenalan yleisen oppimäärän opinnot tarjoavat innostavia ja monipuolisia mahdollisuuksia taiteen tekemiseen ja kokemiseen sekä taiteesta nauttimiseen. Oppilaita kannustetaan pohtimaan taiteen merkitystä omassa elämässä sekä vaikuttamaan omaan elinympäristöönsä taiteen keinoin.

Yleisen oppimäärän tavoitteena on oppimisen ilon, opiskelumotivaation ja luovan ajattelun edistäminen. Opetuksessa huomioidaan oppilaiden yksilölliset oppimisen tarpeet ja lähtökohdat. Oppilasta kannustetaan ja ohjataan valitsemaan itselleen merkityksellisiä tapoja tehdä taidetta.

Yleisen oppimäärän opinnoissa oppilaat kokeilevat, harjoittelevat ja soveltavat taiteenalansa ilmaisukeinoja moniaistisesti. Opetus tukee oppilaiden ajattelun taitojen ja monilukutaidon kehittymistä myös taiteiden ja tieteiden välisyyttä hyödyntämällä. Oppilaita kannustetaan tutustumaan taiteenalaan historiallisesta ja yhteiskunnallisesta näkökulmasta.

TaiKonilla käsityö, mediataide, teatteritaide ja sirkustaide soveltavat taiteen perusopetuksen yleistä oppimäärää.

3. Opetuksen toteuttaminen

3.1. Oppimisympäristöt

Taiteen perusopetuksessa oppimisympäristöillä tarkoitetaan tiloja ja paikkoja sekä yhteisöjä ja käytäntöjä, joissa taiteenalan opiskelu ja oppiminen tapahtuvat. Lähtökohtana on, että oppimisympäristöt ovat fyysisesti, sosiaalisesti ja psyykkisesti turvallisia. Ne ovat ilmapiiriltään avoimia ja myönteisiä sekä rohkaisevat ja innostavat oppilaita kehittämään osaamistaan.

Monipuolisten oppimisympäristöjen tarkoituksena on tukea oppilaiden kasvua ja innostaa heidät oppimiseen. Ne myös tarjoavat jokaiselle oppilaalle mahdollisuuden onnistumiseen ja osaamisen kokemuksiin. Tavoitteena on, että oppimisympäristöt luovat edellytykset taiteenalalle ominaiseen aktiiviseen ja pitkäjänteiseen työskentelyyn sekä itsenäisesti että yhdessä muiden kanssa. Tavoitteena on myös luoda edellytyksiä taiteiden välisen osaamisen kehittämiseen.

Oppimisympäristöjen suunnittelussa ja kehittämisessä otetaan huomioon oppilaiden tarpeet, taidot ja kiinnostuksen kohteet sekä oppilaitoksen ulkopuolella tapahtuva osaamisen karttuminen. Asianmukaiset tilat, työvälineet ja materiaalit sekä tieto- ja viestintäteknologian tarkoituksenmukainen käyttö antavat mahdollisuuden taiteenalan opiskeluun opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti. Oppimisympäristöjen valinnassa otetaan huomioon oppilaitoksen ulkopuolisten toimijoiden tarjoamat mahdollisuudet. Erilaiset yhteistyöhankkeet muiden alojen toimijoiden ja organisaatioiden kanssa tuovat sosiaalisen ja yhteiskunnallisen näkökulman osaksi opintoja.

TaiKon on monitaiteellinen yhteisö. Saman katon alla olevat eri taideaineisiin suunnitellut asianmukaiset tilat antavat turvalliset ja viihtyisät puitteet taiteen monipuoliseen harrastamiseen kaiken ikäisille. Oppimisympäristömme tarjoavat edellytykset eri taiteenalojen ominaiseen aktiiviseen ja pitkäjänteiseen työskentelyyn, johon kuuluvat myös asianmukaiset työvälineet, materiaalit ja tekniikka. Pyrimme myös talomme ulkopuolella olevien toimipisteiden tilojen asianmukaisuuteen.

Taideaineet jakautuvat esittäviin taiteisiin, pitäen sisällään tanssin, teatterin ja sirkuksen sekä visuaalisiin taiteisiin, sisältäen kuvataiteen, käsityön ja mediataiteen. Vaikka eri taideaineita ohjaavat eri taiteen perusopetuksen oppimäärät, säilyy taiteiden välisyys eri taideaineiden välillä suurena vahvuutena yhteisössämme. Tarjoamme opintokokonaisuuksia taideainerajoja ylittävästi ja huomioimme oppilaiden kiinnostuksen kohteet sekä taiteiden välisen osaamisen kehittämisen.

Erilaiset yhteistyöhankkeet ja projektit ovat tärkeä osa TaiKonin toimintaa ja tuovat muiden alojen toimijoiden ja organisaatioiden kautta sosiaalisen ja yhteiskunnallisen näkökulman osaksi oppilaidemme opintoja. Tuemme oppilaan taitojen ja taiteellisen ilmaisun monipuolista kehittymistä rakentamalla avointa, rohkaisevaa, innostavaa ja myönteistä ilmapiiriä.

3.2. Toimintakulttuuri

Taiteen perusopetuksen oppilaitoksen toimintakulttuuri muotoutuu työtä ohjaavien normien tulkinnasta, vakiintuneista käytännöistä sekä sen jäsenten ajattelu- ja toimintatavoista. Yhteinen toimintakulttuuri edistää taiteen perusopetuksen tehtävän, arvoperustan ja oppimiskäsityksen mukaisen opetuksen toteuttamista. Toimintakulttuuri tulee näkyväksi kaikessa toiminnassa ja vaikuttaa oppilaan kokemukseen osallisuudesta ja opetuksen laadusta.

Taiteen perusopetuksessa on tavoitteena luoda oppimista ja kestävää hyvinvointia edistävää toimintakulttuuria, mikä edellyttää aitoa kohtaamista sekä välittävää ja kunnioittavaa vuorovaikutusta. Lähtökohtana on yhteisön jäsenten kokemus osallisuudesta, joka syntyy yhdessä toimimisesta ja kaikkien ottamisesta mukaan toimintaan. Kannustavassa toimintakulttuurissa hyväksytään myös oppiminen epäonnistumisten kautta. Arjen valinnoissa ja toiminnassa otetaan huomioon kestävä elämäntapa, kulttuurinen monimuotoisuus ja

kielitietoisuus. Yhteinen toimintakulttuuri ohjaa myös taiteenalaan liittyvien oikeudellisesti suojeltujen etujen kuten sananvapauden, yksityisyyden suojan ja tekijänoikeuksien tuntemiseen.

Toimintakulttuurin kehittäminen tarkoittaa jatkuvaa pedagogiikan ja taiteenalan osaamisen kehittämistä. Olennaista toimintakulttuurin kehittämisessä on oppilaitoksen johtaminen sekä opetuksen arkikäytäntöjen organisointi, suunnittelu, toteuttaminen ja arviointi. Avointa ja rakentavaa vuorovaikutusta tarvitaan sekä oppilaitosyhteisön sisäisessä että huoltajien ja muiden tahojen kanssa tehtävässä yhteistyössä.

TaiKonin toimintakulttuuri perustuu avoimeen, positiiviseen ja keskustelevaan toimintailmapiiriin. Tärkeää on, sekä oppilaiden että henkilökunnan osalta, muiden tekemisen arvostaminen ja kunnioittaminen. Toimintakulttuurimme lähtökohtana on vahvistaa oppilaiden ja henkilökunnan kokemus osallisuudesta, joka syntyy yhdessä toimimisesta ja jossa hyväksytään myös oppiminen epäonnistumisten kautta. Toimintamme tukevat oppilaan taiteellisen ilmaisun tavoitteellista ja monipuolista kehittymistä turvallisessa työskentelyilmapiirissä, ottaen huomioon oppilaiden eri kehityksen vaiheet. Suuri osa opetuksestamme on ryhmäopetusta ja näin ollen ryhmädynamiikka ja yhdessä tekeminen ovat hyvin tärkeässä asemassa toiminnassamme. Yhteinen toimintakulttuurimme ohjaa myös taiteenaloihin liittyvien oikeudellisesti suojeltujen etujen kuten sanavapauden, yksityisyyden suojan ja tekijänoikeuksien tuntemiseen.

Sekä visuaalisten taiteiden että esittävien taiteiden opetuksessa valitaan työtapoja, jotka kannustavat vuorovaikutukseen, yhdessä tekemiseen, toisilta oppimiseen ja oman oppimisen reflektointiin. Tavoitteena on, että valitut työtavat ja oppimisympäristöt tukevat tutkivaa asennetta uuden oppimisessa ja kriittisen ajattelun kehittymistä. Oppilaita kannustetaan kokeilemiseen, improvisointiin ja sattuman hyödyntämiseen sekä osallistumaan opetuksen suunnitteluun, kehittämiseen ja arviointiin. Opetuksessa hyödynnetään monipuolisesti yksilö- ja ryhmäopetuksen muotoja ja työtapoja mahdollistaen yksilölliset oppimispolut ja joustavat oppimisen jatkumot. Työtavoissa korostuu oppilaan kehityksen jatkuva seuranta säännöllisen palautteen antamisen ja saamisen muodossa. Työtapojen monipuolisuutta edistetään hyödyntämällä paikallisia kulttuuripalveluita, verkostoja, toimijoita ja globaaleja mahdollisuuksia.

Työtavat visuaalisten taiteiden opetuksessa mahdollistavat monipuolisen materiaalien, tekniikoiden ja ilmaisun keinojen käyttämistä. Työskentelyssä korostuu käsillä tekemisen ja oivaltamisen ilo. Työtapojen ja materiaalien valinta ohjaavat kestävän kehityksen ja kiertotalouden periaatteet. Visuaalisten taiteiden teokset tavoittavat yleisönsä järjestetyissä tilaisuuksissa ja julkisessa tilassa sekä fyysisissä että virtuaalisissa ympäristöissä.

Esittävien taiteiden opetuksessa korostuvat ryhmätyö- ja vuorovaikutustaidot. Sitoutuminen ja sitouttaminen sekä motivointi tunneilla käymiseen ovat tärkeitä. Oppilaita ohjataan vastuulliseen työskentelyyn omassa toiminnassaan ja ryhmän yhteisissä tavoitteissa. Oppilaiden oman ilmaisu- ja havaintokyvyn harjoittaminen on keskeistä, ja siinä otetaan huomioon oppilaiden erilaiset keholliset kokemukset. Työtavat valitaan siten, että ne tukevat oppilaiden kykyä ymmärtää omaa oppimistaan ja kehollisuuttaan, reflektoida oppimiaan taitoja ja kehittää niitä edelleen omassa taiteellisessa työskentelyssä. Esiintyminen on tärkeä osa opetusta ja niitä pyritään järjestämään riittävästi ikään ja taitotasoon sopivia. Tavoitteena on luoda mahdollisuuksia luontevan esiintymisen kehittymiseen jo opintojen alusta alkaen.

3.3. Yhteistyö huoltajien ja muiden tahojen kanssa

Kaiken yhteistyön lähtökohtana on vuorovaikutuksellisuus, tasavertaisuus, luottamuksen rakentaminen ja keskinäinen kunnioitus. Kehitämme huoltajien ja TaiKonin välistä yhteistyötä tarjoamalla aktiivisesti tietoa oppilaan opintoihin liittyvistä asioista sekä järjestämistämme näyttelyistä, esityksistä ja muusta toiminnasta. Opettajien tehtävänä on huolehtia siitä, että oppilaat saavat alusta lähtien oppimista ohjaavaa ja kannustavaa palautetta ja heidän huoltajansa tietoa lapsensa edistymisestä opinnoissaan. Tarjoamme oppilaiden huoltajille mahdollisuuksia tulla seuraamaan opetusta, ja tarvittaessa järjestämme heille myös erillisiä tiedotustilaisuuksia.

Ylläpidämme ja kehitämme yhteistyötä toimialueemme varhaiskasvatuksen ja opetustoimen, nuorisotoimen ja vapaa-aikatoimen sekä alueellisten ja valtakunnallisten oppilaitosten, taidelaitosten ja kulttuurielämän eri toimijoiden kanssa. Mahdollisuuksien mukaan osallistumme myös pohjoismaiseen ja kansainväliseen yhteistyöhön.

TaiKon pyrkii osana Vaasan kaupungin opistoja ja Vaasan kaupunkiorganisaatiota kehittämään alueellista kulttuurielämää erilaisin esityksin, näyttelyin ja tapahtumin, niin yksin kuin yhteistyötahojen kanssa.

3.4. Toiminnan jatkuva kehittäminen

TaiKonissa toiminnan kehittäminen on jatkuva prosessi, sekä sisäisesti, tulosalueella että ulkoisten toimijoiden kanssa. Oppilaiden ja heidän huoltajiensa mielipiteitä hyödynnetään osana toiminnan seurantaa ja kehittämistä. Henkilöstön hyvinvointi sekä mahdollisuus kehittää omaa osaamistaan koetaan hyvin tärkeänä koko oppilaitoksen kehittämisen osana. Pedagoginen kehittäminen tapahtuu opettajien kesken pidettävien kehittämiskeskustelujen kautta, sekä taideainekohtaisesti että taideaineiden välillä. Myös ulkoisten koulutusten tarvetta seurataan vuosittain. Toiminnan järjestäjänä Vaasan kaupunki seuraa ja arvioi Vaasan kaupungin opistojen toimintaa. TaiKon osallistuu alueelliseen ja valtakunnalliseen toimintaan, jolloin vertaisarviointia suoritetaan myös oppilaitosten kesken.

TaiKonissa seurataan kansallisen ja kansainvälisen taidekasvatuksen suuntauksia ja eri taiteen ala- ja sisältökohtaisia kehittämistarpeita. Toiminnan kehittäminen perustuu saamiemme arvioiden ja kyselyjen tuloksiin ja havaitsemiimme muutostarpeisiin. Kehittämistyössä huomioimme myös yhteiskunnallisten muutosten toiminnallemme asettamat haasteet.

4. Opintojen laajuus ja rakenne

4.1. Opintojen laajuus

Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän laskennallinen laajuus on 500 tuntia, josta yhteisten opintojen laskennallinen laajuus on 300 tuntia ja teemaopintojen 200 tuntia. Laskennallisen laajuuden tunti on 45 minuuttia. Yhteisiä opintoja edeltävän varhaisiän kasvatuksen laajuudesta päättää koulutuksen järjestäjä.

Annettavan opetuksen tulee mahdollistaa opetussuunnitelmassa määriteltyjen taiteenalan oppimäärän tavoitteiden ja sisältöjen saavuttaminen. Yleisen oppimäärän mukaista taiteen perusopetusta järjestettäessä on pyrittävä joustavuuteen niin, että taiteenala, oppilaan ikä, aiemmin hankitut taidot ja tiedot sekä käytettävät opetusmenetelmät otetaan huomioon.

TaiKon järjestää myös yhteisiä opintoja edeltävää varhaisiän kuvataide- ja käsityökasvatusta (kuvataide-käsityömix) sekä tanssi-, teatteri- ja sirkuksen varhaisiän opetusta (tanssi-, teatteri- ja sirkusmix, tanssimix). Varhaisiän opintoja ei lasketa yleisen tai laajan oppimäärän laskennalliseen laajuuteen eikä ole edellytys yhteisien opintojen aloittamiselle.

Yleisen oppimäärän yhteisten opintojen tarkoituksena on taiteenalan perustaitojen hankkiminen. Teemaopintojen tarkoituksena on yhteisissä opinnoissa hankittujen tietojen laajentaminen.

4.2. Opintojen rakenne

Yleisen oppimäärän opinnot eri taiteenaloilla muodostuvat taiteenalan yhteisistä opinnoista ja teemaopinnoista sekä mahdollisesta varhaisiän kasvatuksesta. Yhteisten opintojen ja teemaopintojen valtakunnalliset tavoitteet ja keskeiset sisällöt sekä varhaisiän kasvatuksen yleiset tavoitteet määritellään näissä opetussuunnitelman perusteissa taiteenaloittain. Taiteen perusopetusta voidaan järjestää myös aikuisille.

Yleisen oppimäärän yhteisten opintojen tarkoituksena on taiteenalan perustaitojen hankkiminen. Teemaopintojen tarkoituksena on yhteisissä opinnoissa hankittujen taitojen laajentaminen. Koulutuksen järjestäjä voi tarjota keskenään vaihtoehtoisia teemaopintojen opintokokonaisuuksia.

Koulutuksen järjestäjä määrittelee yhteisten opintojen ja teemaopintojen opintokokonaisuudet, niiden tavoitteet, sisällöt ja laskennalliset laajuudet opetussuunnitelman perusteiden pohjalta. Mahdollisen varhaisiän kasvatuksen tavoitteet, sisällöt ja laajuus päätetään opetussuunnitelmassa.

KÄSITYÖ | TEATTERITAIDE

Yhteiset opinnot		
Opintokokonaisuus 1	6–7-vuotiaat	85 t
Opintokokonaisuus 2	8–9-vuotiaat	120 t
Opintokokonaisuus 3	10–12-vuotiaat	180 t

Teemaopinnot		
Opintokokonaisuus 4	13–14-vuotiaat	120 t
Opintokokonaisuus 5	15–17 (> 18-vuotiaat)	180 t

SIRKUS

Yhteiset opinnot		
Opintokokonaisuus 1	6–7-vuotiaat	85 t
Opintokokonaisuus 2	8–9-vuotiaat	85 t
Opintokokonaisuus 3	10–12-vuotiaat	180 t

Teemaopinnot		
Opintokokonaisuus 4	13–14-vuotiaat	120 t
Opintokokonaisuus 5	15–17 (> 18-vuotiaat)	180 t

MEDIATAIDE

Yhteiset opinnot		
Opintokokonaisuus 1	8–9-vuotiaat	120 t
Opintokokonaisuus 2	10–12-vuotiaat	180 t

Teemaopinnot		
Opintokokonaisuus 3	13–15-vuotiaat	180 t
Opintokokonaisuus 4	soveltuvat opinnot, jakaantuvat koko teemaopintojen ajalle	20 t

Taulukoissa merkityt iät ovat suuntaa antavia ja voivat poiketa oppilaan taitotasoon katsoen. Opetusta järjestettäessä pyrimme joustavuuteen niin, että taiteenala, oppilaan ikä, aiemmin hankitut taidot ja tiedot otetaan huomioon hänen opintojensa sisällön, laajuuden ja keston suunnittelussa. Oppilaalla on oikeus saada opetussuunnitelman tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä vastaavat aiemmin suorittamansa opinnot tai muutoin hankittu osaaminen tunnustetuksi. Osaamisen tunnustaminen perustuu selvityksiin oppilaan aiemmista opinnoista tai näyttöihin osaamisesta, ja se suhteutetaan kunkin hyväksi luettavan opintokokonaisuuden tavoitteisiin ja sisältöihin. Myös oppilaan siirtyessä opiskelemaan oppimäärästä toiseen osaamisen tunnustamisessa ja opintojen hyväksi lukemisessa menetellään edellä kuvatulla tavalla.

5. Oppimäärän yksilöllistäminen

5.1. Oppimäärän yksilöllistäminen

Opetussuunnitelman tavoitteita voidaan yksilöllistää vastaamaan oppilaiden edellytyksiä, mikäli hän ei sairauden, vammaisuuden tai muun näihin verrattavissa olevan syyn vuoksi kykene opiskelemaan TaiKonin opetussuunnitelman mukaisesti. Tällöin oppilaalle laaditaan henkilökohtainen opetussuunnitelma, jossa määritellään opiskelun tavoitteet, opiskeluaika, opetuksen toteuttamistapa, tarvittavat tukitoimet ja arviointimenettely. Tämä opintosuunnitelma laaditaan yhdessä huoltajan kanssa.

Opetusta järjestettäessä otetaan huomioon opintojen taidekasvatukselliset tavoitteet. Oppilaalta edellytetään kykyä hyödyntää annettavaa opetusta. Tavoitteissa painottuu taiteen elämyksellinen kokeminen sekä oppilaan taiteellisten kykyjen ja taitojen kehittäminen hänen omista lähtökohdistaan. Opetus toteutetaan ryhmäopetuksena. Opetuksen yksilöllistäminen toteutetaan TaiKonin opetushenkilökunnan, opetustilojen ja muiden resurssien puitteissa.

5.2. Oppilaaksi ottamisen periaatteet

Oppilaat otetaan ilmoittautumisjärjestyksessä. Ensisijainen ilmoittautumisaika on huhti–toukokuu. Tämän jälkeen ryhmät täydennetään opintonsa aloittavilla oppilailla. Mikäli ryhmiin mahtuu, uusia oppilaita voidaan ottaa lukuvuoden aikana opettajan harkinnan mukaan. Uudet oppilaat sijoitetaan oppilaalle parhaiten soveltuvaan ryhmään oppilaan ikä ja taitotaso huomioiden. Päätöksen oppilaaksi ottamisesta tekee kyseisen taideaineen ryhmätason opettaja.

6. Oppimisen arviointi

6.1. Arvioinnin tehtävä

Arvioinnin tehtävänä on ohjata oppilaan oppimista, tukea hänen edistymistään opinnoissa ja kehittää hänen edellytyksiään itsearviointiin. Palautteella ohjataan oppilasta omien tavoitteiden suuntaiseen opiskeluun sekä oman oppimisprosessin ymmärtämiseen. Oppilaan työskentelyä arvioidaan monipuolisesti. Arviointi on oppimiseen kannustavaa, oikeudenmukaista ja eettisesti kestävää.

Oppimiselle asetetut tavoitteet toimivat arvioinnin perusteena. Arvioinnin tehtävänä on ohjata oppilasta asettamaan opiskelulleen tavoitteita sekä auttaa häntä niiden saavuttamisessa. Arvioinnilla tuetaan oppilaan hyvän itsetunnon kehittymistä, oppimista ja edistymistä opinnoissaan. Oppilasta kannustetaan itsearviointitaitojen kehittämiseen ohjaamalla häntä reflektoimaan omaa oppimistaan ja opintojensa edistymistä.

Arvioinnin tehtävänä on ohjata oppilaan taidollista kehittymistä monipuolisesti. Ryhmäopetuksessa arviointi on myös vuorovaikutteista. Oppilaan opiskelua, oppimista ja itsearviointia tukevat ryhmä ja opettajan antama palaute. Monipuolinen ja jatkuva arviointi koostuu erilaisista palautteen antamisen tavoista: oppilaat saavat henkilökohtaista palautetta opettajaltaan, ja oppilaita ohjataan itse- ja vertaisarviointiin.

Oppimisen arvioinnissa huomioidaan sekä edistymisen että osaamisen taso. Oppilaan itsearviointi tukee tätä. Arvioinnissa huomio kohdennetaan oppilaan onnistumiseen ja edistymiseen suhteessa tavoitteisiin ja aiempaan osaamiseen. Arviointi kohdistuu oppilaan toimintaan, ei hänen ominaisuuksiinsa. Syventävissä- ja teemaopinnoissa arvioinnilla tuetaan lisäksi oppilaan taitojen karttumista. Lopputyön arvioinnissa otetaan huomioon oppilaan sille asettamat tavoitteet.

Arvioinnin kohteet

Käsityö – taidot ja muotoilu, yhteiskunta ja kulttuuri, taiteiden ja tieteisen välisyys.

Teatteritaide – esiintymis- ja vuorovaikutustaidot, teatteriesitys ja oma taiteellinen prosessi

Sirkus – oppilaan kehittyminen, oppilaan itsearviointi ja oppimisprosessi ja tavoitteiden saavuttaminen

Mediataide –oma mediasuhde, mediakulttuurin tuntemus, ilmaisu sekä vuorovaikutus ja osallisuus

6.2. Arviointi opintojen aikana

Oppilaan oppimista ohjataan ja arvioidaan monipuolisesti oppimisprosessin eri vaiheissa. Arviointi ja sen pohjalta annettava jatkuva palaute on vuorovaikutteista ja edistää oppilaiden osallisuutta. Oppilaita ohjataan oman oppimisen pohdintaan itsearviointi- ja vertaisarviointitaitoja kehittämällä. Oppilaita rohkaistaan havainnoimaan omaa ja yhteistä työskentelyä sekä antamaan rakentavaa palautetta.

Arviointi opintojen aikana perustuu opetussuunnitelmassa kuvattuihin yhteisten opintojen ja teemaopintojen opintokokonaisuuksien tavoitteisiin. Opintojen aikaisessa arvioinnissa otetaan huomioon näissä opetussuunnitelman perusteissa kuvatut taiteenalan yleisen oppimäärän arvioinnin kohteet. Arviointi ei kohdistu opiskelijoiden arvoihin, asenteisiin tai henkilökohtaisiin ominaisuuksiin.

Oppilasta perehdytetään taiteenalan arvioinnin, periaatteisiin ja käytäntöihin. Oppilaalle ja hänen huoltajalleen annetaan tietoa oppilaan vuoden aikana suorittamista opintokokonaisuuksista koulutuksen järjestäjän opetussuunnitelmassaan päättämällä tavalla.

Yleisen oppimäärän opintojen aikaista arviointia täsmennetään taiteenalakohtaisesti näissä taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opetussuunnitelman perusteissa.

Tässä opetussuunnitelmassa määriteltyjä arvioinnin kohteita tarkennetaan ja päivitetään jatkuvasti.

Yleisen oppimäärän opintojen päätteeksi oppilas voi halutessaan tehdä lopputyön. Lopputyöhön sisältyy:

1. Taiteellinen työ, yksilöllisesti tai ryhmässä
2. Työprosessin dokumentointi

6.3. Osaamisen tunnustaminen ja opintojen hyväksilukeminen

Oppilaalla on oikeus saada opetussuunnitelman tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä vastaavat aikaisemmin suorittamansa opinnot tai muutoin hankittu osaaminen arvioiduksi ja tunnustetuksi. Osaamisen tunnustaminen tehdään perustuen selvityksiin oppilaan opinnoista tai näyttöihin osaamisesta sekä suhteessa kunkin hyväksiluettavan opintokokonaisuuden tavoitteisiin ja sisältöihin. Myös oppilaan siirtyessä opiskelemaan oppimäärästä toiseen osaamisen tunnustamisessa ja opintojen hyväksilukemisessa menetellään, kuten edellä on kuvattu.

6.4. Todistukset ja niihin merkittävät tiedot

Oppilaalle annetaan taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän päättötodistus sen jälkeen, kun hän on suorittanut sekä yleisen oppimäärän yhteiset opinnot että teemaopinnot.

Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän päättötodistus

Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän päättötodistuksen tulee sisältää seuraavat asiat:

- *todistuksen nimi*
- *koulutuksen järjestäjän nimi*
- *oppilaitoksen nimi*
- *taiteenala*
- *oppilaan nimi ja henkilötunnus*
- *opiskeluaika vuosina*
- *oppilaan suorittamat yleisen oppimäärän yhteiset opinnot*
  - *kunkin opintokokonaisuuden nimi ja laajuus*
- *oppilaan suorittamat yleisen oppimäärän teemaopinnot*
  - *kunkin opintokokonaisuuden nimi ja laajuus*
- *rehtorin allekirjoitus ja oppilaitoksen leima*
- *jos koulutusta järjestetään opetus- ja kulttuuriministeriön luvalla, merkitään todistukseen ministeriön myöntämän koulutuksen järjestämisluvan päivämäärä sekä päivämäärä, jolloin koulutuksen järjestäjä on hyväksynyt taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opetussuunnitelman*
- *kunnan omalla päätöksellään järjestämässä taiteen perusopetuksessa todistukseen merkitään taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opetussuunnitelman hyväksymispäivämäärä*
- *jos kunta tai asianomaisen ministeriön myöntämän taiteen perusopetuksen järjestämisluvan saanut koulutuksen järjestäjä hankkii taiteen perusopetuksesta annetussa laissa tarkoitetut palvelut julkiselta tai yksityiseltä yhteisöltä tai säätiöltä, merkitään yhteisön tai säätiön tämän sopimuksen perusteella antaman taiteen perusopetuksen todistukseen sopimuksen päivämäärä sekä päivämäärä, jolloin kunta tai asianomaisen ministeriön*

myöntämän taiteen perusopetuksen järjestämisluvan saanut koulutuksen järjestäjä on hyväksynyt taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opetussuunnitelman

- *merkintä, että koulutus on toteutettu Opetushallituksen päättämien taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opetussuunnitelman perusteiden 2017 mukaisesti.*

Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän päättötodistus voi sisältää liitteitä.

Osallistumistodistus oppilaan suorittamista taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opinnoista

Oppilaalle annetaan pyydettäessä osallistumistodistus suorittamistaan taiteenalan yleisen oppimäärän opinnoista, jos opinnot keskeytyvät tai oppilas tarvitsee niitä muusta syystä. Osallistumistodistus voi sisältää liitteitä.

7. Käsityö

Varhaisiän kuvataide- ja käsityömix

4-5-vuotiaat

Opintojen tavoitteena on kannustaa ja innostaa lapsia ilmaisemaan itseään leikin ja taidemuotojen keinoin sekä saamaan kokemuksia ja elämyksiä luodessaan ja kokiessaan eri taidemuotoja. Lasten aktiivista roolia ja moniaistista suhtautumista maailmaan korostetaan tutkivin, kokeilevin ja monitaiteellisin työtavoin. Lapset saavat harjoitella motorisia taitoja ja pitkäjänteisyyttä käyttämällä eri tekniikoita, materiaaleja ja välineitä.

Käsityön yhteiset opinnot

Tavoitteet

- Taidot ja muotoilu
- Yhteiskunta ja kulttuuri
- Taiteiden ja tieteiden välisyys

Opintokokonaisuus 1 (6–7-vuotiaat, kuvataide- ja käsityömix)
Tavoitteet

- oppilas on saanut ilmaista omaa mielikuvitustaan ja luovuuttaan ja häntä on kannustettu siinä
- oppilas on kokeillut kuvataiteen ja käsityön perustekniikoita ja ymmärtää miten materiaaleista ja välineistä pidetään huolta
- oppilas osaa keskustella omista ja muiden teoksista ja ymmärtää, että taide on kieli, jolla on monia ilmaisukeinoja
- oppilas on saanut harjoitella ja kehittää omaa taiteellista ilmaisuaan
- oppilas tunnistaa muinaistaiteen ja talonpoikaistaiteen

Opintokokonaisuus 2 (8–9-vuotiaat)
Tavoitteet

- oppilas on saanut kokeilla ja omaa perusteet tekstiilin, keramiikan ja puutyön perustyötavoissa
- oppilasta kannustetaan kolmiulotteiseen ajatteluun
- oppilas osaa lukea ja tulkita työohjeita ja -järjestyksiä.
- oppilas oppii katsomaa omaa työtään objektiivisesti ja keskustella teoksestaan
- oppilaalla on tietämys perusmateriaalien ominaisuuksista, taustoista ja valmistuksesta
- oppilas on saanut tietoa tyylihistoriasta, erilaisista koriste-esineistä, somisteista ja folkloresta.
- oppilas kunnioittaa ja kantaa vastuuta omasta työstään ja muiden töistä.

Opintokokonaisuus 3 (10–12-vuotiaat)
Tavoitteet

- oppilas hallitsee ja osaa nimetä tekstiilin, keramiikan ja puutyön eri perustyötapoja ja -käsitteitä, - työkaluja ja - materiaaleja

- oppilas osaa suunnitella oman työnsä sekä valita asianmukaiset tekniikat, työkalut ja materiaalit työlleen

- oppilas osaa keskustella ilmaisuista ja sanomista ja omista tekniikan ja ilmaisun valinnoistaan

- oppilasta kannustetaan kehittämään ongelmanratkaisukykyään ja häntä kannustetaan yrittäjyyteen

- oppilas tietää luonnonmateriaalin ja synteettisen materiaalin eron

- oppilas osaa nähdä tyylihistorialliset piirteet, työtavat ja tekniikat inspiraatiolähteinä

- oppilas osaa keskustella kuluttamisesta ja kestävästä kehityksestä ekologisesta, esteettisestä ja eettisestä näkökulmasta

Käsityön teemaopinnot

Opintokokonaisuus 4 (13–14-vuotiaat)
Tavoitteet

- Oppilas osaa etsiä inspiraatiota ja laatia omia projekteja perustuen omiin ideoihin, ajatuksiin, tarpeisiin ja kokemuksiin.

- Oppilas osaa työskennellä itsenäisesti ja ennakkoluulottomasti kokeilla erilaisia ilmaisutapoja saadakseen syvempää tietämystä omilla kiinnostusalueillaan

- Oppilaalla on tietämystä piirustuksista ja ilmiöistä tekstiilitaiteessa, taidetekstiileissä sekä puu- ja metallitaiteessa

- Osaa ilmaista omia tunteita ja ajatuksia töissään ja sanallisesti kertoa oman työnsä sisällöstä ja sanomasta

- Osaa reflektoi ja arvioi omaa työtään suhteessa muiden käsityöläisten töihin

Opintokokonaisuus 5 (15–17- > 18-vuotiaat)
Tavoitteet

- Oppilas on yritteliäs ja aloitteikas ja pystyy työskentelemään itsenäisesti omien käsityöprojektiensa parissa lähtökohtana omat tarpeet ja kiinnostuksen kohteet.

- Oppilas ymmärtää miten muotoilu, mitkä työtavat sekä materiaali- ja tekniikkavalinnat vaikuttavat käsityöprosessiin ja lopulliseen tuotteeseen

- Oppilas pitää käsityötä ilmaisutapana ja kannan ottamisen tapana.

- Oppilas kehittää oman ilmaisun ja osaa kertoa siitä sekä suullisesti että kirjallisesti

- Oppilaalla on mahdollisuus syventyä edelleen omien käsityöllisten kiinnostusalueidensa puitteissa.

- Oppilas on saanut käsityksen siitä, minkälaista on olla käsityöyrittäjä ja hän ymmärtää käsityöläisperinteitä

8. Mediataiteet

Tavoitteet
- Oma mediasuhde
- Mediakulttuurin tuntemus
- Ilmaisu
- Vuorovaikutus ja osallisuus

Mediataiteiden yhteiset opinnot

Mediataiteiden yhteisten opintojen tarkoituksena on taiteenalan perustaitojen hankkiminen. Opintojen tavoitteena on tutustuttaa oppilas mediataiteiden laajaan kenttään, sen kulttuureihin ja keinoihin toimia. Opinnot luovat perustan ja valmiudet teemaopinnoille.
Opetus voi rakentua esimerkiksi elokuvan ja videotaiteen, mediataiteen, valokuvan, äänitaiteen, pelien, ohjelmistotaiteen, installaation, performanssin ja kulttuurihäirinnän traditioille.

Opintokokonaisuus 1 (8–9-vuotiaat)

Oppilas

- rakentaa omakohtaista suhdettaan mediaan, taiteeseen ja teknologiaan
- tutustuu ympäröiviin mediaympäristöihin ja niiden toimintamekanismeihin
- tutustuu mediataiteiden kulttuureihin
- saa kokemuksia mediataiteille ominaisista tuotanto- ja esitystavoista
- tutustuu taiteenalalle ominaisiin työskentelytapoihin ja ilmaisun keinoihin
- tutustuu tekijän, teoksen ja yleisön välisen vuorovaikutuksen mahdollisuuksiin
- harjoittelee vuorovaikutus- ja yhteistyötaitoja ryhmän jäsenenä

Opintokokonaisuus 2 (10–12-vuotiaat)

Oppilas

- tulkitsee ja arvottaa erilaisia mediataiteiden teoksia.
- havainnoi ympäröivän mediamaailman ilmiöitä.
- harjoittelee mediateknologian käyttöä oman ajattelunsa ja ilmaisunsa välineenä
- saa kokemuksia todellisuuden representoimisesta mediavälineiden avulla ja kehittää siinä tarvittavia ajattelun taitojaan.
- saa kokemuksia mediateknologian hyödyntämisestä osallistumisessa ja vaikuttamisessa.

Mediataiteiden teemaopinnot

Mediataiteiden teemaopintojen tarkoituksena on oppilaan yhteisissä opinnoissa hankkimien taitojen laajentaminen. Opinnot vahvistavat oppilaan ymmärrystä mediataiteista, ympäröivästä mediakulttuurista ja vaikuttamisen tavoista mediassa. Opintojen tavoitteena on syventää oppilaan tietoja ja taitoja sekä kykyä ilmaista ajatuksia, tunteita ja ottaa kantaa valituilla mediataiteiden alueilla.

Opintokokonaisuus 3 (13–15-vuotiaat)

Oppilas

- kehittää omakohtaista suhdettaan mediaan, taiteeseen ja teknologiaan

- laajentaa mediataiteiden tuntemustaan ja kehittää kriittistä medialukutaitoaan
- työskentelee ja ilmaisee itseään omissa mediaympäristöissään.
- perehtyy mediataiteisiin liittyvään toimintaan oppilaitoksen ulkopuolella
- tutkii teoksissaan ympäröivän mediamaailman ilmiöitä.
- käyttää mediateknologiaa oman ajattelunsa ja ilmaisunsa välineenä
- kehittää taitojaan työskennellä ja tehdä teoksia mediateknologian keinoin.
- käyttää mediataiteiden tarjoamia vuorovaikutuksen mahdollisuuksia omassa ilmaisussaan
- työskentelee ja tekee teoksia yksin ja yhteistyössä muiden kanssa
- ymmärtää osallistumisen ja vaikuttamisen mahdollisuuksia mediataiteissa.

Opintokokonaisuus 4 (soveltavat opinnot)
Sisältö: projektiopinnot sekä muut kurssikohtaiset opinnot. Opintokokonaisuuden sisältö määritellään TaiKonin vuosisuunnitelmassa.

9. Sirkustaide

Sirkustaiteen opintojen tavoitteena on tukea luovaa sirkustaiteen harrastamista. Opiskelu on tutkivaa ja oppiminen tapahtuu harjoittelun, kokemuksen ja monipuolisen tekemisen kautta sekä yksilöllisesti että ryhmässä. Motoristen perustaitojen harjoittelu on keskeinen osa sirkustaiteen opintoja. Tärkeä osa opintoja ovat ilmaisu ja esiintyminen, joissa yhdistyvät taiteellinen, fyysinen ja sosiaalinen osaaminen. Opetus tukee oppilaan itsetunnon kehittymistä, oppimisen iloa ja osallisuuden tunnetta.

Yhteiset opinnot

Yhteisissä opinnoissa oppilas tutustuu eri sirkuslajeihin, sirkuksen käsitteisiin ja turvallisuuteen ja oppi nauttimaan sirkustaitojen harjoittelusta itsenäisesti ja yhdessä muiden kanssa. Keskeinen sisältö opetuksessa on tasapainotaidot, liikkuminen ja välineenkäsittely sekä luovuuden ja aloitekyvyn kehittäminen.

Sirkustaiteen yhteisten opintojen tavoitteena on, että oppilas oppii sirkuslajien perustaidot ja saa kokemuksia sirkuksesta monipuolisena taiteenalana. Opetuksessa kehitetään kehontuntemusta ja -hallintaa, motorisia perustaitoja ja kykyä nauttia sirkustaitojen harjoittelusta ja esiintymisestä.

Opintokokonaisuus 1 (Teatteri-tanssi-sirkusmix)

Oppilas tutustuu tanssin, teatterin ja sirkuksen liikemaailmaan leikinomaisen ja iloisen tekemisen kautta. Taideaineiden perustaitoja harjoitellaan lapsen luontaista mielikuvitusta hyödyntäen ja kunnioittaen. Lapsen aktiivista toimijuutta ja moniaistillisuutta vahvistetaan tutkivien, kokeilevien ja taiteiden välisten työskentelytapojen kautta.

Opintokokonaisuus 2 (8–9-vuotiaat)

Oppilas - on oppinut motoriset perustaidot

- on saanut kokeilla eri sirkustekniikkoja ja -lajeja

- on saanut myönteisiä kokemuksia kehostaan ja sen mahdollisuuksista

- on oppinut lisää sirkuksesta taidemuotona ja sen käsitteistä
- on saanut harjoitella ja kehittää omaa taiteellista ilmaisuaan

- on saanut kokeilla esiintymistä

- on saanut kokemuksia ryhmässä työskentelystä

Opintokokonaisuus 3 (10–12-vuotiaat)

Oppilas - on kehittänyt edelleen motorisia taitojaan

- on oivaltanut, miten hän harjoittelee turvallisesti ja monipuolisesti

- on saanut kokemuksia liikkumisesta ja tanssista

- osaa asettaa tavoitteita omalle oppimiselleen

- ymmärtää yhä enemmän oman kehonsa mahdollisuuksista

- on oppinut kehonhuollosta

- tuntee eri sirkusmuotoja ja sirkuksen osa-alueita

- on saanut esiintyä yleisön edessä

Teemaopinnot

Teemaopintojen tarkoituksena on yhteisissä opinnoissa hankittujen taitojen laajentaminen ja syventäminen sekä oppilaan onnistumisen tunteen vahvistaminen. Teemaopintojen pyrkimyksenä on myös sirkustaiteen ja sen monimuotoisuuden ymmärryksen lisääminen.

Opintokokonaisuus 4 (13–14-vuotiaat)

Oppilas

- on syventänyt taitojaan valituissa sirkustekniikoissa
- on syventänyt motorisia taitojaan
- osaa asettaa tavoitteita omalle työlleen ja omaa työkalut niiden saavuttamiseksi
- oppilasta on kannustettu pohtimaan ja keskustelemaan omasta työstään ja muiden töistä käyttämällä sirkustaiteessa käytettäviä käsitteitä
- on oppinut sirkuksessa tärkeät toiminta- ja turvallisuuskäytännöt
- tietää eri sirkusmuotoja
- on saanut monipuolisia kokemuksia esityksen suunnittelusta ja toteutuksesta

Opintokokonaisuus 5 (15–17- > 18-vuotiaat)

Oppilas

- on syventänyt tietojaan valituissa sirkuslajeissa ja motorisia taitojaan sekä löytänyt henkilökohtaisen ilmaisun esiintymisessä
- on saanut kokeilla eri ilmaisumuotoja ja syventänyt näyttämöllistä ilmaisuaan
- oppilas ymmärtää miten ideasta toteutetaan valmis esitys
- osaa nähdä eri taidelajien väliset yhteydet
- on oppinut sirkustaiteen historiasta ja miten nykyajan sirkus toimii

10. Teatteritaide

Yhteiset opinnot

Teatteritaiteen yhteisten opintojen tavoitteena on, että oppilaat tutustuvat teatteritaiteen perusteisiin, osallistuvat teatterin tekemiseen ja tutustuvat teatterin tekemisen eri suuntauksiin.

Opintokokonaisuus 1 (Teatteri-tanssi-sirkusmix)

Oppilas tutustuu tanssin, teatterin ja sirkuksen liikemaailmaan leikinomaisen ja iloisen tekemisen kautta. Taideaineiden perustaitoja harjoitellaan lapsen luontaista mielikuvitusta hyödyntäen ja kunnioittaen. Lapsen aktiivista toimijuutta ja moniaistillisuutta vahvistetaan tutkivien, kokeilevien ja taiteiden välisten työskentelytapojen kautta.

Opintokokonaisuus 2 (8–9-vuotiaat)
Oppilas

- on saanut yleisen käsityksen teatteritaiteesta sekä näyttämöllisen ilmaisun perusteista
- on saanut kokemuksia siitä, että teatteritaide on vuorovaikutteista ryhmätoimintaa
- on ilmaissut omaa mielikuvitustaan ja luovuuttaan ja hänelle on annettu kannustusta
- on saanut harjoitella ja kehittää omaa taiteellista ilmaisuaan
- tunnistaa teatteritaiteessa käytettäviä tavallisia käsitteitä
- osaa esittää omia kertomuksia käyttäen luovuutta ja mielikuvitusta

Opintokokonaisuus 3 (10–12-vuotiaat)
Oppilas

- on syventänyt tietojaan teatteritaiteen ilmaisusta ja sen muodoista
- oppilasta on kannustettu pohtimaan ja keskustelemaan omasta työstään ja muiden töistä käyttämällä teatteritaiteessa käytettäviä käsitteitä (feedback)
- oppilas tuntee improvisaation perusteet
- oppilas ymmärtää miten ideasta toteutetaan valmis esitys
- oppilas on kehittänyt kehontietoisuuttaan ja koordinointikykyään sekä äänenkäyttöään
- oppilas on saanut mahdollisuuden esittää esityksen useamman kuin yhden kerran
- oppilaalla on monipuolisia kokemuksia itsenäisestä työstä, pari- ja ryhmätyöstä sekä kokemusta keskusteluista ja päätöksenteosta työryhmässä

Teemaopinnot

Teatteritaiteen teemaopintojen tavoitteena on, että oppilas kehittää teatteritaiteen ja sen monimuotoisuuden ymmärrystään sekä kehittää omaa taiteellista ilmaisuaan.

Opintokokonaisuus 4 (13–14-vuotiaat)
Oppilas

- on syventänyt tietojaan teatteritaiteen ilmaisussa ja häntä on kannustettu omaan taiteelliseen prosessiinsa
- ymmärtää yksityisen ja näyttämöllisen ilmaisun eron
- osaa asettaa tavoitteita omalle työlleen ja omaa työkalut niiden saavuttamiseksi
- ymmärtää yhä enemmän teatterista taidemuotona ja tietää sen monipuolisuuden
- on oppinut teatterin historiasta sekä pohtinut teatterin merkitystä yhteiskunnassa

- on syventänyt tietojaan dramaturgiassa ja on saanut käytännön kokemusta omien tekstien kirjoittamisesta
- on saanut lisää kokemuksia teatteria ja tekstejä koskevista keskusteluista ja analyyseista
- osaa työskennellä monipuolisesti improvisaation kautta

Opintokokonaisuus 5 (15–17- > 18-vuotiaat)

Oppilas

- on syventänyt esiintymisosaamistaan ja saanut mahdollisuuksia henkilökohtaisen ilmaisun kehittämiseen yksilöllisesti ja yhteistyössä muiden kanssa
- on oppinut työprosessin taustalla olevan metodiikan ideasta valmiiseen teokseen
- on oivaltanut, miten hän voi hyödyntää teatteritaitoja eri ammateissa, työnhaussa ja opinnoissa
- oppilaalla on työkaluja kokemansa ja näkemänsä analysoimiseksi
- oppilas on saanut tietoa markkinoinnista, tuottamisesta ja teatteritaiteesta ammattina